

A korrupció választói megítélése

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

2022 JANUÁR

- A korrupció megítélése összefüggésben van azzal, hogy a Fidesz-KDNP vagy az ellenzéki Egységben Magyarországért listájának támogatója a válaszadó.
- A korrupció az ellenzéki szavazók számára sem a legfontosabb ügy, fontosabbak a megélhetési, kereseti problémák, ugyanakkor megelőzi a demokrácia állapotával kapcsolatos aggodalmakat és az olyan szakpolitikai területeket, mint az egészségügy, oktatás, környezetvédelem.
- A kormánypárti szavazók csupán 2 százaléka jelölte meg a korrupciót, mint a legsúlyosabb problémát Magyarországon. Az ellenzéki szavazók esetében azonban ez az arány 17 százalék, amely a harmadik leggyakrabban említett probléma.
- A Fidesz-KDNP listára szavazók is inkább egyetértenek azon vállalkozók felelősségre vonásával, akik az elmúlt évek korrupciós ügyeinek haszonélvezői.
- A bizonytalanok a korrupció megítélésében közelebb állnak az ellenzéki szavazókhoz.
- Az ellenzéki, a kormánypárti és a bizonytalan választók is pártatlanok vagy egyetértők azzal kapcsolatban, hogy a korrupciónál jóval nagyobb problémák is vannak Magyarországon.
- A bizonytalan és az ellenzéki szavazók is inkább egyetértenek azzal, hogy jellemzőbb a Fidesz kormányzására a korrupció, mint az azt megelőző időszakokra. A kormánypártiak inkább nem értenek egyet ezzel a megállapítással.
- A bizonytalanok és az Egységben Magyarországért lista szavazói is semleges állásponton vannak annak kapcsán, hogy a Fidesz eredményei ellensúlyozzák a korrupciót.

BEVEZETÉS

A Fidesz-KDNP kormányzását illetően a korrupció az egyik leggyakrabban felmerülő kritika. A miniszterelnök közvetlen környezetéhez köthető látványos vagyonfelhalmozás ellenére azonban a kormánypártok támogatottsága stabilnak mutatkozik a 2015-ös menekültválság óta. A jelenség magyarázata lehet, hogy a magyar választók kevésbé háborodnak fel a jelenségen az 1990-es évekhez képest. További lehetséges ok, hogy a korrupció, mint téma nem csupán a kormányzó politikusokat, de az egész politikai osztály megítélését negatívan befolyásolja. Végül az is elképzelhető, hogy a választók egy része hajlamos nem tudomást venni a korrupcióról, ha abban a hozzá szorosan kötődő politikai, ill. politikai párt érintett.

A Republikon Intézet alábbi elemzésében azt vizsgáljuk meg, hogy milyen vélemények kapcsolódnak a korrupcióhoz a válaszadó pártszimpátiája szerint. Arra voltunk kíváncsiak, hogy valóban élesen elkülönül-e a korrupció megítélése aszerint, hogy a kormány vagy az egyesült ellenzék támogatója a válaszadó. Megvizsgáltuk továbbá azt is, hogy mi jellemzi ebben a tekintetben a bizonytalan szavazókat, elnézőbbek vagy kritikusabbak a korrupció kapcsán. Az elemzés során az egyes vélemények átlagait néztük meg ötfokozatú skálán¹ a Fidesz-KDNP, az Egységben Magyarországért listákra való szavazási hajlandóság szerint. A bizonytalanok azok a megkérdezettek, akik nem tudtak választ adni arra a kérdésre, hogy melyik listára szavaznának.

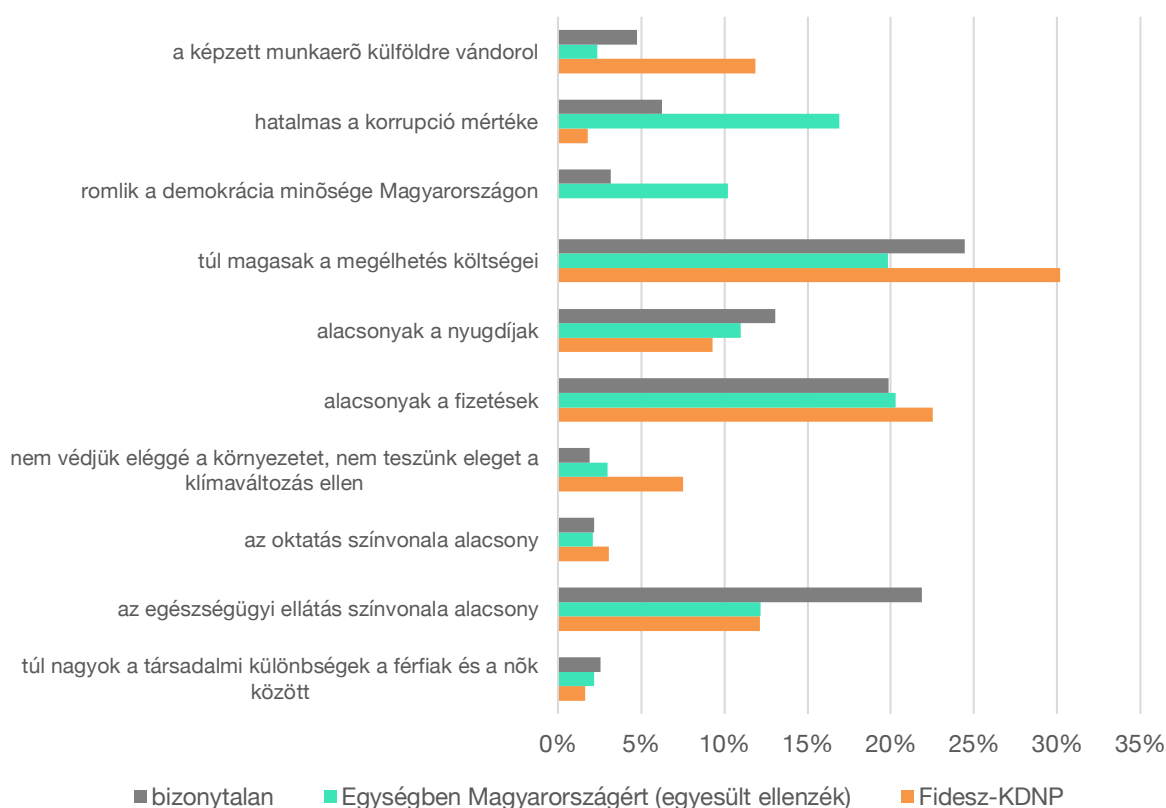
Az elemzés alapjául szolgáló adatfelvételt a Závecz Research Institute végezte 2021 novemberében 1200 fő telefonos megkérdezésével. A kutatás nem, életkor, iskolai végzettség és településtípus szerint reprezentatív az ország felnőtt lakosságára.

¹ 1= egyáltalán nem ért egyet, 2=inkább nem ért egyet, 3=egyét is ért meg nem is, 4=inkább egyetért, 5=teljes mértékben egyetért

EREDMÉNYEK

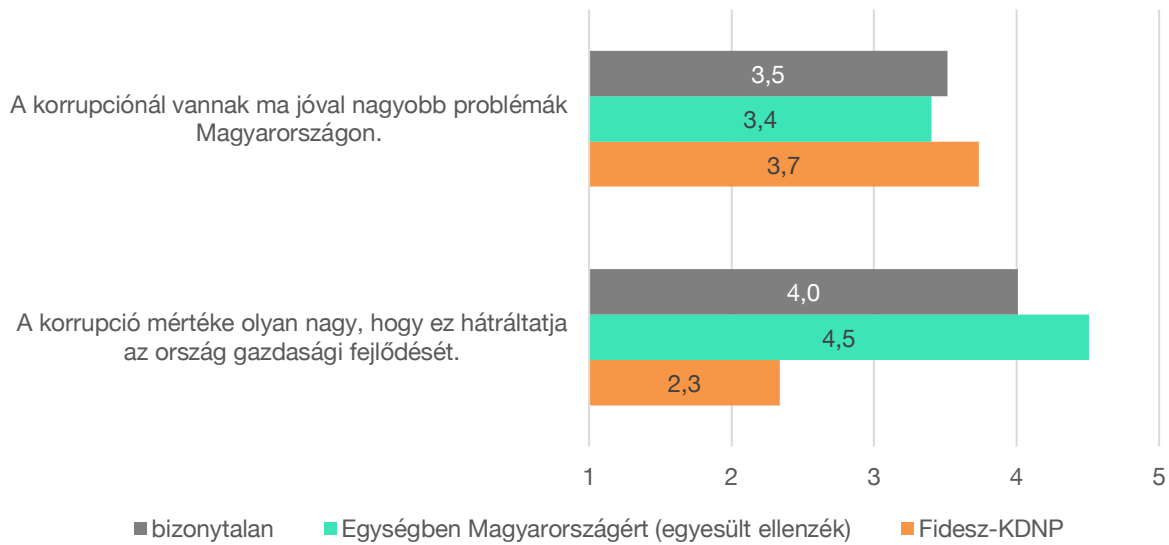
Az eredmények szerint míg a kormánypárti szavazók csupán 2 százaléka jelölte meg a korrupciót, mint a legsúlyosabb problémát Magyarországon, addig az közös ellenzéki szavazók esetében ez az arány 17 százalék, amely így az alacsony fizetések és a magas megélhetési költségek után a harmadik leggyakrabban említett probléma (1. ábra). A bizonytalanok esetében a korrupció az ötödik helyen szerepel, a fizetések mértéke és a megélhetési költségek mellett a korrupciót megelőzi még a nyugdíjak értéke és az egészségügyi ellátás színvonala is.

1. ábra: A következők közül Ön melyiket tartja a legsúlyosabb problémának Magyarországon?

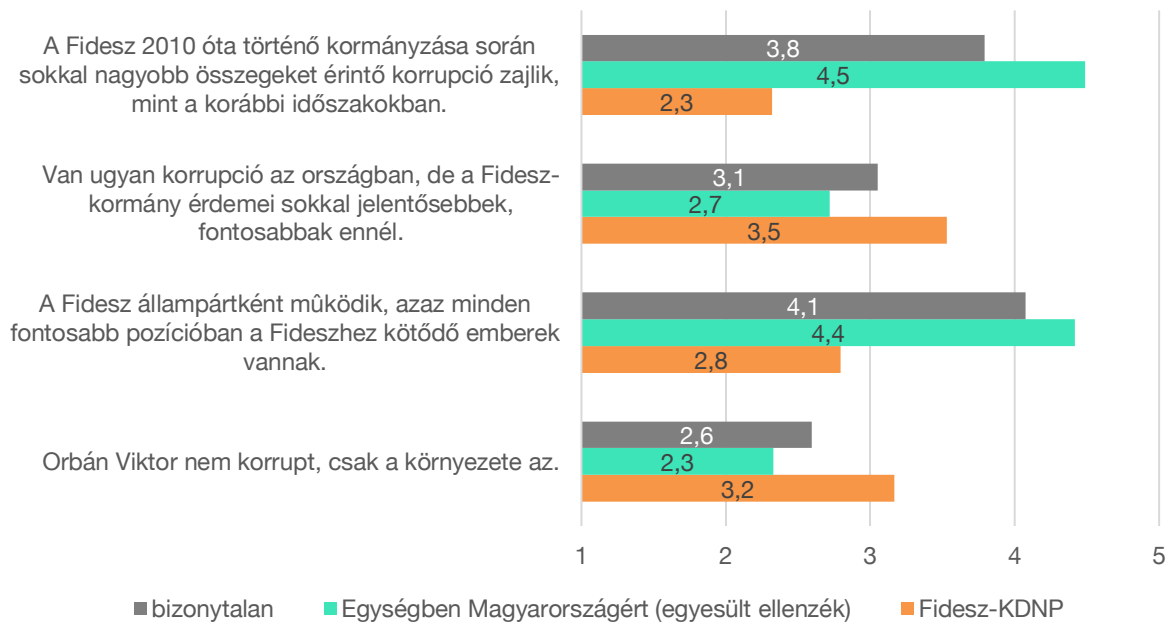
Noha eltérő súlyú problémának ítélték meg a kormánypárti, ellenzéki és a bizonytalan szavazók a korrupciót, abban szinte mind egyetértenek, hogy a korrupciónál vannak „jóval nagyobb” problémák Magyarországon. Mindhárom csoport véleménye ebben a tekintetben a semleges és az egyetértő álláspont között helyezkedik el (2. ábra). Pártszimpátia alapján azonban már élesebb különbség a korrupció következményeiről. A véleményének átlagát tekintve az ellenzéki szavazók teljes mértékben egyetértenek azzal, hogy a korrupció mértéke már akkora, ami a gazdaság fejlődését hátráltatja. A bizonytalanok ezzel a megállapítással inkább egyetértenek, a Fidesz-KDNP szavazók azonban inkább nem értenek vele egyet.

2. ábra: A korrupció általános megítélése
(1= egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért)

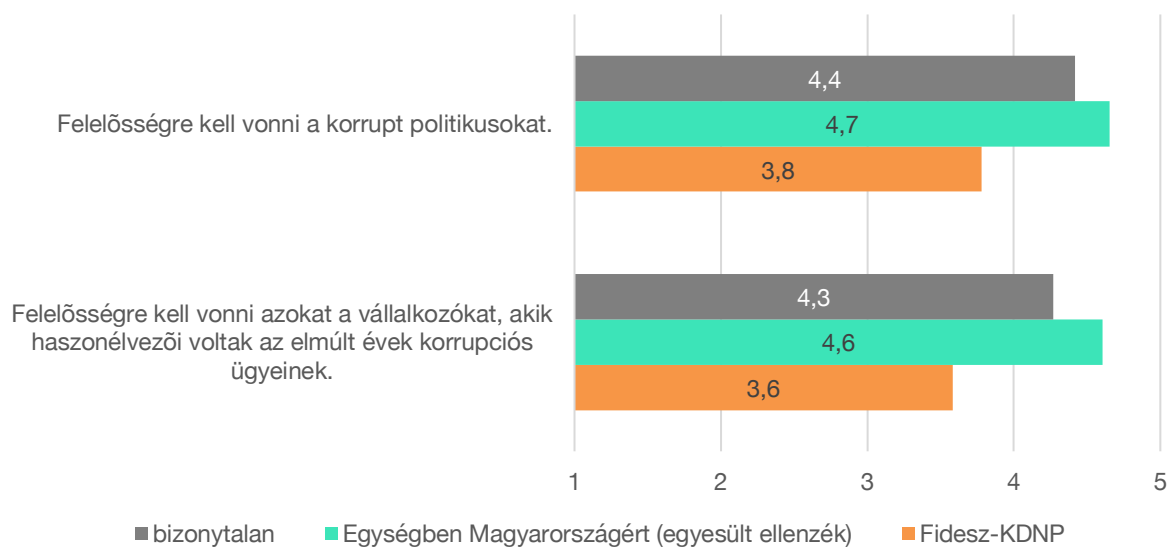
Éles eltérés mutatkozik abban is, hogy mennyire jellemzőbb a Fidesz kormányzására a korrupció, mint az azt megelőző időszakokra (3. ábra). A bizonytalan és az ellenzéki szavazók is inkább egyetértenek ezzel a megállapítással, míg a kormánypártiak értelemszerűen inkább nem értenek vele egyet. Érdekes módon nem válnak szét ennyire a vélemények, amikor a korrupció és a Fidesz kormány egyéb eredményeinek összevetésére kerül sor. Mind a bizonytalanok, mind az Egységben Magyarországért lista szavazói a vélemények átlagát tekintve semleges állásponton vannak. A Fidesz szimpatizánsai ugyanakkor inkább egyetértenek azzal, hogy a kormány eredményei ellensúlyozzák a korrupciót. További meglepő eredmény, hogy a kormány támogatói nem utasítják vissza azt a megállapítást, hogy a Fidesz kvázi állampártként működik. A bizonytalanok ebben a tekintetben is az ellenzéki szavazókéhoz hasonló állásponton vannak, mindkét csoport egyetért a Fidesz állampárti működésével. Nem látszik markáns kiállás a Fidesz szavazóitól azzal a véleménnyel kapcsolatban sem, hogy nem Orbán Viktor, csupán környezete lenne korrupció.

3. ábra: A korrupció és a Fidesz
(1= egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért)

Végül megvizsgáltuk azt is, hogy mit gondolnak a korrupciós felelősségre vonásról az egyes választói csoportok (4. ábra). Összeségében ebben a tekintetben közelebb állnak a bizonytalanok, valamint az egyes politikai táborok támogatóinak véleményei, noha az „elmúlt évek haszonélvezőinek” elszámoltatásának kapcsán visszafogottabb a Fidesz-KDNP listára szavazók véleménye, de még így is inkább egyetértenek a korrupt vállalkozók felelősségre vonásával.

4. ábra: Korrupció és felelősségre vonás
(1= egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért)

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

A Republikon működését 2018-22 között az Európai Unió „Europe for Citizens” programja támogatja.